

Богдан ЗАПЛІТНИЙ

слухач магістратури за спеціальністю
«Публічне управління та адміністрування»
(науковий керівник – д.е.н., проф., професор, професор кафедри
менеджменту та публічного управління Желюк Т.Л.)

ЕФЕКТИВНЕ ПЛАНУВАННЯ РОБОЧОГО ЧАСУ ДЕРЖАВНИМ СЛУЖБОВЦЕМ ЯК МЕХАНІЗМ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА ПРОДУКТИВНОСТІ ЙОГО ПРАЦІ

На теренах України у наш час розпочата масштабна, мало не всеосяжна реформа державної служби. Її необхідність визріла уже давно і насамперед пов'язана з оптимізацією цього інституту державного управління. У свою чергу «оптимізація», як процес надання будь-чому найвигідніших характеристик, у даному випадку, в основному зосереджена на підвищенні ефективності державного службовця, позаяк саме він є основним елементом функціонування системи. Такий процес на пряму пов'язаний з виконанням ним найбільшої кількості роботи найвищої якості за найкоротший проміжок часу.

У світлі цього, переслідуючи мету зменшення кількості державних службовців, починаючи з 2014 року їх кількість стрімко скорочується. Такі процеси відбуваються практично по всіх регіонах, за виключенням Донецької, Луганської областей та міста Києва. Так, на початок 2016 року в Україні було 351,8 тис. державних службовців і працівників органів місцевого самоврядування, з яких 268,4 тис. державних службовців та 83,4 тис. працівники органів місцевого самоврядування. Тоді як у 2013 році в Україні їх було 433,2 тис. [2].

Аби таке скорочення кількості працівників не вилилось у зниження якості, або ж взагалі у відсутності послуг, які вони покликані були надавати, переслідуючи перш за все мету досягти найбільш ефективного результату при затраті найменшої кількості ресурсів, в тому числі кадрових, слід якщо не першочергову, то домінуючу роль, віддати питанню оптимізації робочого часу кожного із державних службовців, а звідси – належному плануванню їх робочого часу.

Вказане питання, так званий «Тайм-менеджмент» не є новим і в тому чи інакшому вигляді знайшло свої відображення у класичних дослідженнях сприймання часу (Ю. Забродін, Ф. Іванов, Є. Соколов, П. Фресс), переживання часу (Д. Гарбетте, Р. Кнапп), часової перспективи (Р. Кастенбаум, Д. Нюттен), з урахуванням нейрон-фізіологічних, психофізіологічних особливостей часової організації

людини (А. Бородіна, Н. Брагіна, Т. Доброхотова, Ю. Забродін, Л.Зайверт, Н. Мусіна, Я. Освальд, С. Шервуд), процесуально-динамічних, об'єктивних часових характеристик самої психіки (Л. Гримак, Д. Елькін, Т. Козіна, Д. Узнадзе, П. Фресс), часу розвитку особистості, мотивації, динаміки (П. Жане, К. Левін, Х. Томе), вивчення конкретного життєвого шляху, його специфічних часових, біографічних характеристик (Б. Ананьєв, П. Балтес, Ш. Бюлер). Проблема дефіциту часу в професіях різного типу, у різних умовах праці і станах людини досліджувалась багатьма вітчизняними вченими (В. Денисов, Д. Завалішина, Н. Завалова, Г. Зараковський, В. Зінченко, В. Пономаренко), зокрема просторово-часову організацію діяльності осіб місцевого самоврядування розглядала Н. Шаргородська[3].

Робочий час державного службовця є досить чітко визначений законодавцем.

Зокрема, ч.ч. 1,2 ст. 56 Закону України «Про державну службу» передбачено, що тривалість робочого часу державного службовця становить 40 годин на тиждень.Для державних службовців установлюється п'ятиденний робочий тиждень з двома вихідними днями.

Частинами 3,4 та 5 вказаної норми права передбачено можливості встановлення для державного службовця неповного робочого дня або неповного робочий тижня та виконання невідкладних або непередбачуваних завдань[4].

Діяльність державних службовців за функціональною структурою належить до системи професій типу «людина – людина», специфіка спеціальностей цього типу полягає в тому, що вони мають ніби здвоєний предмет праці. З одного боку, головний їх зміст полягає у взаємодії між людьми, але з іншого – професії цього типу вимагають від людини і спеціальних знань, умінь і навичок у якій-небудь галузі виробництва, науки і техніки, мистецтва тощо. Отримані результати пілотного дослідження свідчать про низку проблем, які виникають у державних службовців при управлінні часом. У 17 % державних службовців проблеми саме з оперативним плануванням робіт, у 13 % – як зі стратегічним плануванням робіт, так і в постановці цілей і визначенні термінів виконання роботи. Проблеми з визначенням робочих пріоритетів виявлено у 9 %, прагнуть відкласти справи «на потім» 11 % державних службовців. 12 % державних службовців мають проблеми зі співробітниками, телефонними дзвінками і відвідувачами, які заважають їм ефективно працювати. Неправильно організовують своє співробітництво з начальством і/або підлеглими 9 % державних

службовців, 8 % – бояться передавати справи іншим людям і відчують себе в більшій безпеці, коли займаються дрібницями, саме тому є проблеми делегуванням повноважень. Проблеми з організацією і проведенням нарад мають 5 % державних службовців, у 6 % безлад на робочому столі, вони мають проблеми в роботі з документами. Отже, результати проведеного дослідження засвідчили недостатню підготовку державних службовців, оскільки жодний респондент не зазначив про відсутність проблем в управлінні часом [3].

Планування, як механізм роботи над собою задля реалізації встановленого завдання складає вміння ставити перед собою цілі; обирати оптимальні рішення та найбільш ефективні способи досягнення останніх; розвиток навиків самоконтролю і цілковитої зосередженості на виконуваному завданні, здатності самостійно оцінювати успішність (або неуспішність) своїх дій; обліковувати витрати часу, вміння ефективно використовувати всі доступні резерви часу.

Розвиток та ефективне використання зазначених навиків та вмінь державним службовцем піднесе на новий рівень якість виконуваних ним робіт і дасть можливість прогресувати інституту державної служби загалом.

Бібліографія:

1. Оцінка ризиків виконання Закону України «Про державну службу» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://feao.org.ua>;
2. Черненко Н.М. Тайм-менеджмент як засіб удосконалення професійної діяльності державних службовців [Електронний ресурс] / Н.М. Черненко. – 2012. – Режим доступу: [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2011-02\(6\)/11cnndds.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2011-02(6)/11cnndds.pdf);
3. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/889-19/print1486914865899060>.